

GRA WYSTAWA

DROGA DO JEDNOŚCI

21 - 28. 10. 2011
Parc du Cinquantenaire
Jubelpark
10:00 > 18:00
Entrée libre/Vrije toegang

1945 - 2004
LE CHEMIN VERS
L'UNITÉ
Communisme.
Solidarność.
Union Européenne.

DE WEG NAAR EENHEID
1945 2004
communisme. Solidarność. Europese Unie

Gra-wystawa Muzeum Historii Polski „Droga do jedności. 1945-2004: Komunizm, Solidarność, Unia Europejska” jest przygotowywana z okazji przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w 2011 roku. Pozwoli ona na prezentację polskiego doświadczenia historycznego na tle doświadczenia Europy Środkowej i Wschodniej.

Miejsce i potencjalny widz

Wystawa zostanie zorganizowana w Brukseli, w przestrzeni miejskiej w Parc du Cinquanteenaire. Głównymi odbiorcami będą Belgowie: całe rodziny oraz uczniowie szkół, studenci, jak również pracownicy instytucji europejskich i turyści nie znający dziejów Europy Środkowej i Wschodniej a także media (dziennikarze).

Wystawę można zwiedzać zarówno czynnie, realizując poszczególne zadania, jak i biernie, oglądając ikonografię i czytając materiał opisowy.

Na specjalnej witrynie www.solidarnosc.be (4 wersje językowe: francuska, niderlandzka, angielska i polska) można znaleźć informacje na temat projektu oraz zarejestrować grupy szkolne.

Cel wystawy

Wystawa ma charakter edukacyjny. Jej celem jest pokazanie procesu jednoczenia się kontynentu oraz specyfiki doświadczenia polskiego na tym tle. Widz otrzyma podstawową wiedzę na temat drogi Polski i krajów naszej części kontynentu do niepodległości i procesu rozszerzenia Unii Europejskiej.

Teza wystawy

Europa w latach 1945–1989 była podzielona. Polska i inne kraje naszej części kontynentu zostały odcięte od reszty Europy przez narzucony system komunistyczny. Powstanie „Solidarności” zapoczątkowało w Europie Środkowo-Wschodniej przemiany społeczno-polityczne, których efektem było odzyskanie wolności i reintegracja kontynentu.

Podstawowe założenia realizacyjne

Wystawa, przygotowana w dwóch wersjach językowych, francuskiej i niderlandzkiej, składa się z dziewięciu przestrzeni, zorganizowanych wokół bloków tematycznych. Blokom odpowiadają aktywności, których celem jest przekazywanie informacji w atrakcyjnej formie, angażującej zwiedzającego. Dzięki aktywnościom wystawa zamienia się w grę, w której mogą brać udział wszyscy zainteresowani.

Uczestnik gry na wstępie otrzyma kartę gracza. Na karcie będzie przedstawiona postać (kobieta lub mężczyzna), z której losami uczestnik będzie zapoznawał się, przechodząc przez kolejne bloki tematyczne.

Autorami plakatu do wystawy oraz komiksu są twórcy znanej serii komiksów o **Marzi**, Marzena Sowa i Sylvain Savoia. Artyści stworzyli, specjalnie na potrzeby projektu, komiks bazujący na losach Marzi i będący oryginalną formą wprowadzenia do tematyki gry-wystawy.

Ogólny opis bloków tematycznych

Komunizm w Europie Wschodniej

Elementem dominującym jest podzielona mapa Europy. Ścieżka prowadzi grającego do Europy Wschodniej oddzielonej od reszty żelazną kurtyną. Pokazujemy sowietyzację wszystkich dziedzin życia i protesty.

Zakres merytoryczny:

- sowietyzacja wszystkich dziedzin życia,
- protesty przeciw sowieckiej okupacji (Berlin '53, Poznań '56, Węgry '56, Mur Berliński, Marzec '68, Czechosłowacja '68).

Aktywność: plansza interaktywna „Cytaty” – zadanie polega na dopasowaniu wizerunku polityka (między innymi polityk belgijski, Paul-Henri Spaak) do jego wypowiedzi na temat Europy Środkowo-Wschodniej.

Gospodarka

Gracz śledząc losy fikcyjnej rodziny przedstawione na drzewie genealogicznym zapoznaje się ze zmianami, jakie nastąpiły w polskiej gospodarce pod rządami komunistów.

Zakres merytoryczny:

- podstawowe informacje na temat gospodarki niedoboru (reglamentacja, kolejki, mięso jako towar strategiczny),
- czarny rynek.

Aktywność: Układanie puzzli z obrazkiem planu idealnego osiedla i zaskakujące tego rezultaty osadzone w warunkach gospodarki niedoboru.

Kultura

Uczestnik gry wchodzi w przestrzeń przypominającą komunistyczną bibliotekę, by następnie przejść przez „drzwi cenzury” do ukrytej drukarni, w której powstają opozycyjne ulotki. Na koniec zwiedzający może poznać mechanizm inwigilacji, „podglądając” na monitorze salę drukarni.

Zakres merytoryczny:

- pierwszy i drugi obieg kultury, film (Andrzej Wajda), kultura emigracyjna („Kultura”, Nobel dla Czesława Miłosza, Leopold Unger),
- mechanizm cenzury (na przykładzie belgijskich dzienników „LE SOIR” i „DE STANDAARD”),
- konsekwencje działalności w drugim obiegu (inwigilacja).

Aktywność: drukowanie na powielaczu plakatu/ulotki opozycyjnej. Aktywność ta pokazuje proces tworzenia kultury drugiego obiegu czyli niekontrolowanej przez system komunistyczny.

Działalność polityczna

Gracz wchodzi w dwoistą przestrzeń: ściana partii (zjazd PZPR) oraz czerwone niebo z sierpem i młotem zamiast słońca przytłacza i dominuje szarą ścianę społeczeństwa.

Zakres merytoryczny:

- historia opozycji i zrywów społecznych w Polsce (1970, 1976, powstanie KOR),

- pielgrzymka Jana Pawła II do Polski (1979),
- ograniczenie wolności osobistej.

Aktywność: multimedialna kabina z kioskiem multimedialnym – minigra paragrafowa polegająca na wyborze drogi życiowej, zawodowej i innych działań, np. podróży. Podczas gry uczestnik poznaje mechanizmy represji w systemie komunistycznym.

Strajki sierpniowe 1980 r. – powstanie „Solidarności”

Uczestnik gry wchodzi do jasnego pomieszczenia i porusza się między postaciami uczestniczącymi w strajku sierpniowym. Słuchając rozmów strajkujących może dowiedzieć się, jak powstawała „Solidarność”.

Zakres merytoryczny:

- podstawowe informacje na temat strajków sierpniowych (geneza strajku, Lech Wałęsa, 21 postulatów, negocjacje z rządem),
- powstanie Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych (jedeny niezależny ruch społeczny o zasięgu ogólnonarodowym w Europie Wschodniej).

Aktywność: wypełnianie znaku „Solidarność” za pomocą pieczętek odbijanych na ścianie. Jego ułożenie będzie możliwe jedynie przy współdziałaniu z innymi graczami.

Stan wojenny i pomoc Belgów

Gracz wchodzi w przestrzeń skrajnie odmienną od poprzedniej – przytłaczającą, eksponującą obraz gen. Jaruzelskiego ogłaszającego stan wojenny. Przechodząc przez ponury korytarz, znajduje informacje o podziemnej „Solidarności” i gestach solidarności ze strony społeczeństw zachodnich, także społeczeństwa belgijskiego.

Zakres merytoryczny:

- podstawowe informacje o stanie wojennym – ofiary, internowania, protesty,
- solidarni z Polską (historia Rogera Noela zwanego Babar – Belga skazanego na 3 lata więzienia za dostarczenie latem 1982 roku nadajników dla Radia „Solidarność”, piosenka U2 – „New Year’s

Day”),

- pomoc z Belgii (Chris i Daniel Dekocker – organizatorzy pomocy charytatywnej dla Polski, John Vanderveken i Jean-Marie Lepage; podziękowania Polaków za udzieloną pomoc).

Aktywność: puzzle z folii magnetycznej – układające się w ciąg wydarzeń z lat 1979–1989.

Zjednoczenie Europy

W tym punkcie zanika podział Europy. Korytarz wypełniony jest plakatami wyborczymi z 4 czerwca 1989 roku z urną wyborczą na zamknięciu w otwartej przestrzeni. Gracz przechodząc tę przestrzeń dociera aż do 2004 roku, kiedy Polska, Czechy, Węgry i Słowacja przystąpiły do UE. Elementem dominującym w tej przestrzeni jest ogromna mapa zjednoczonej Europy wykonana w formie świecącego neonu.

Zakres merytoryczny:

- wydarzenia „Jesieni Narodów” z poszczególnych krajów, poczynając od Polski,
- rozszerzenie UE.

Aktywność: instalacja interaktywna – głosowanie w wolnych wyborach. Urna połączona z mapą-neonem na ścianie.

STREFA DLA DZIECI

W namiocie zostanie wyodrębniona przestrzeń (minikino), gdzie dzieci wraz z rodzicami będą mogły oglądać polskie filmy animowane „Reksio” i „Bolek i Lolek”. Dzieci, a także ich rodziców, zainteresuje również z pewnością komiks oparty na serii „MARZI” autorstwa Marzeny Sowy i Sylvain Savoia.

Wystawa pod honorowym patronatem Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego prof. Jerzego Buzka.

Organizator: Muzeum Historii Polski w Warszawie (www.muzhp.pl, www.polishhistory.pl)

Partnerzy: Ambasada RP w Belgii, Polska Organizacja Turystyczna, Le Soir, Polska Agencja Prasowa, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Wspólnota francuska w Belgii, Przedstawicielstwo Flandrii przy Ambasadzie Belgii w Polsce, CANON (Agenda Ministerstwa Wspólnoty Flamandzkiej ds. Edukacji i Komunikacji), Rząd Flamandzki.

Miejsce: Parc du Cinquantaire (Plaine du Chien Vert), Bruksela, Belgia

Termin: 21-28 października 2011 r., **WSTĘP WOLNY, codziennie w godzinach: 10-18**

Powierzchnia wystawy: 500 m²

Wydarzenie realizowane w ramach Programu Kulturalnego Polskiej Prezydencji w Radzie UE.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

I, CULTURE
culture.pl

AMBASADE DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
À BRUXELLES

solidarnosc.be